

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A. Stepanyan (GroenLinks)

A. Kasbergen (GroenLinks)

(d.d. 28 augustus 2019)

Nummer

3544

Onderwerp

WOB-verzoek Shell

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragenstellers

Het Platform Authentieke Journalistiek heeft op 12 april 2019 zeventien Wob-verzoeken naar meerdere ministeries, provincies en gemeentes gestuurd om de verwevenheid van Shell en de Nederlandse overheid te onderzoeken¹. Een van die Wob-verzoeken is gericht aan de Provincie Zuid-Holland. Hierin wordt gevraagd naar al het contact tussen Shell (en haar dochterbedrijven) en de provincie, en welke gevolgen dit heeft gehad op bijvoorbeeld economisch, fiscaal en milieubeleid sinds 2005. Ook contact in het kader van bijvoorbeeld de Economic Board Zuid-Holland, valt hieronder.

Op 31 juli 2019 publiceerde onderzoeksplatform Follow The Money dat het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat een verzoek doet aan het Platform Authentieke Journalistiek om een door deze organisatie ingediend Wob-verzoek aan te passen². De Vereniging van Onderzoeksjournalisten noemt dit verzoek "ongepast en onwettelijk." Ook de Nederlandse Vereniging van Journalisten maakt zich zorgen en is bang voor "ongewenste precedentes." De brief van het ministerie van 18 juli 2019 die wordt aangehaald in het artikel wekt de suggestie dat het ministerie in deze zaak ook optreedt namens de Provincie Zuid-Holland. De fractie van GroenLinks wil weten of het ministerie ook daadwerkelijk namens Zuid-Holland spreekt. Volgens de fractie van GroenLinks is een transparant bestuur van essentieel belang voor een gezonde democratie. Onafhankelijk journalistiek onderzoek zou de ruimte moeten krijgen om de overheid kritisch te controleren.

---

¹ Follow The Money (2019). Shell papers. <https://www.ftm.nl/artikelen/proloog-shell-papers>

² Follow The Money (2019). Ministerie vraagt om 'ongepaste en onwettelijke' inzage in onderzoeksozset Shell Papers <https://www.ftm.nl/artikelen/ministerie-vraagt-om-ongepaste-en-onwettelijke-inzage-in-onderzoeksozset-shell-papers>

1. *Heeft het college kennisgenomen van het Wob-verzoek van het Platform Authentieke Journalistiek?*

Antwoord

Ja. Het Wob-verzoek is door het Platform Authentieke Journalistiek (hierna: PAJ) ingediend bij de ministeries van Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Defensie, Economische Zaken en Klimaat, Financiën, Justitie en Veiligheid, Infrastructuur en Waterstaat en Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, de provincies Drenthe, Groningen en Zuid-Holland en de gemeenten Amsterdam, Assen, Den Haag, Groningen en Rotterdam. Het betreft 17 bestuursorganen in totaal.

2. *Heeft het college kennisgenomen van de brief van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat van 18 juli 2019?*

Antwoord

Ja. Op 4 juni 2019 heeft een gesprek met de verzoeker plaatsgevonden. Dit gesprek had betrekking op het proces en de afbakening van het verzoek. In de brief van 18 juli 2019 van EZK is PAJ verzocht om de bestuurlijke aangelegenheden waarop het verzoek betrekking heeft toe te lichten. De Wob vereist dat een verzoeker bij zijn verzoek specifiek 'de bestuurlijke aangelegenheid' vermeldt waarover hij informatie wenst te ontvangen. De brief van EZK is verstuurd namens 14 bestuursorganen. De provincie Groningen en de gemeenten Groningen en Assen zijn om hun moverende redenen niet betrokken geweest bij deze brief.

3. *Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat in deze brief de suggestie wordt gewekt dat deze ook namens de Provincie Zuid-Holland is geschreven?*

Antwoord

De brief van 18 juli 2019 is ook mede namens de Provincie Zuid-Holland geschreven.

4. *Heeft de provincie een mandaat gegeven aan het ministerie om namens haar op tetreden in deze zaak? Zo ja, waarom? Zo nee, hoe beoordeelt het college dan de brief van 18 juli 2019?*

Antwoord

Vanwege de omvang en de vrijwel gelijke strekking van de verzoeken en het aantal betrokken bestuursorganen, heeft er overleg plaatsgevonden. De provincie heeft het ministerie gemachtigd om correspondentie en het gesprek met verzoeker te voeren. Het uiteindelijke besluit wordt door de provincie zelf genomen.

5. *Is het college het eens met de verzoeken tot wijzigen van het Wob-verzoek die het ministerie doet aan het Platform Authentieke Journalistiek? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Gelet op de aard en strekking van het verzoek en de buitenproportionele omvang daarvan, wordt het gesprek gevoerd om te komen tot een behapbaar verzoek. Het verzoek beslaat 72 pagina's met bijlagen en betreft volgens de verzoekers alle documenten met betrekking tot Shell. De verzoeker geeft daarbij aan dat het (beoogde) onderzoek betrekking heeft op de relatie tussen de Nederlandse overheid en Shell. Dit moet breed opgevat worden, namelijk alle documenten die de provincie onder zich heeft. Zo wordt onder 'Shell' in het verzoek alle bedrijven verstaan waarvan Shell eigenaar is of waar Shell belangen in heeft (meer dan 1.500). Daarnaast gaat het om projecten, samenwerkingsverbanden en maatschappelijke activiteiten in Nederland, Europa, Amerika en internationaal. De opsomming in het verzoek beslaat 49 pagina's. Bij de provincie Zuid-Holland zou het dan gaan om tienduizenden documenten.

6. *Wat is de status van het Wob-verzoek aan de provincie Zuid-Holland? En wat zijn de redenen voor eventuele vertraging?*

Antwoord

De provincie is samen met de eerder genoemde 14 overheden nog steeds in gesprek met de indiener van het verzoek. Er is onverminderd sprake van een buitenproportioneel Wob-verzoek, waarbij gekeken moet worden of het tot behapbare proporties kan worden teruggebracht.

Het platform heeft inmiddels contacten met de Gemeente Assen, Gemeente Groningen en de Provincie Groningen over het oorspronkelijke Wob-verzoek. Volgens Follow The Money en Platform Authentieke Journalistiek is dit direct overleg over welke documenten ze "uiteindelijk wel en niet opvragen, op basis van inventarislijsten van aanwezige documenten die de bestuursorganen opstelden."

7. *Is de provincie Zuid-Holland ook op deze manier in gesprek met het Platform Authentieke Journalistiek over dit Wob-verzoek? Zo nee, waarom niet? En is het college dan bereid dit alsnog te doen?*

Antwoord

Wij zijn samen met de eerdergenoemde 14 overheden nog steeds in gesprek met de indiener van het verzoek (zie antwoorden op vraag 5 en 6). Bij dat gesprek worden varianten besproken om de behandeling van het Wob-verzoek mogelijk en werkbaar te maken. Als het hanteren van een inventarislijst daarbij een middel kan zijn, wordt dat ook onderzocht. Gezien de omvang is een inventarislijst op dit moment geen optie. Dat zou anders kunnen zijn als de bestuurlijke aangelegenheid nader wordt gespecificeerd.

8. *Is het college van plan om te voldoen aan het oorspronkelijke Wob-verzoek? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Naar aanleiding van het Wob-verzoek heeft een gesprek met de indiener van het verzoek plaatsgevonden. In de brief van EZK van 18 juli 2019 (zie het antwoord op vraag 2) zijn in het vervolg van dit gesprek de kaders die de Wob daarvoor stelt aangegeven waaraan het verzoek zou moeten voldoen. Als het voldoet aan deze kaders, dan wordt het Wob-verzoek in behandeling genomen.

9. *Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat onderzoeksjournalistiek een belangrijk onderdeel is van de Nederlandse democratie en dat het indienen van Wob-verzoeken een belangrijk instrument is van goede onderzoeksjournalistiek? Graag een toelichting.*

Antwoord

Het college acht het van belang dat onderzoeksjournalistiek goed kan worden bedreven met behulp van de Wob. Elk Wob-verzoek wordt ontvangen en op zijn merites beoordeeld. Uiteraard is informatievoorziening aan journalisten niet afhankelijk van het geven van inzicht in de specifieke onderzoeksvragen. In de Wob staat aangegeven wat er van de verzoeker, maar ook van het bestuursorgaan mag worden verwacht bij de afhandeling van een Wob-verzoek. Een verzoek moet precies geformuleerd zijn en de verzoeker moet daarbij aangeven over welke bestuurlijke aangelegenheid hij informatie wenst te ontvangen. Zoals bij vraag 5, 6, 7 en 8 aangegeven is de bestuurlijke aangelegenheid in dit geval te onbepaald.

10. *Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat indieners van een Wob-verzoek geen toelichting zouden hoeven geven over de intentie en doelstellingen die aan een dergelijk verzoek ten grondslag liggen?*

Antwoord

Uitsluitend vanwege de noodzaak om inzicht te krijgen in de bestuurlijke aangelegenheid van het verzoek van de journalisten, is gevraagd naar het doel ervan. Het is aan de verzoeker om aan te geven waar hij of zij specifiek informatie over wenst te ontvangen; het bestuursorgaan kan hierbij slechts behulpzaam zijn. Het belang van de verzoeker bij het verzoek speelt uiteraard geen rol bij de beoordeling of de informatie openbaar moet worden gemaakt. Er is daarmee geen sprake van een inmenging in de journalistieke vrijheid, een voorwaarde voor het goed functioneren van onze democratische samenleving waar de provincie grote waarde aan hecht.

Den Haag, 8 oktober 2019

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit